

PUP konsolidacijski trening

EXPERTS

Peter Dunlevy

Graham Grey

Uku-Mats Peedosk

Aare Pare

Daniel Hinšt

Austin Hunter

Julie O'Connell

Sadržaj dana

Uvod

Što ćemo danas pokriti

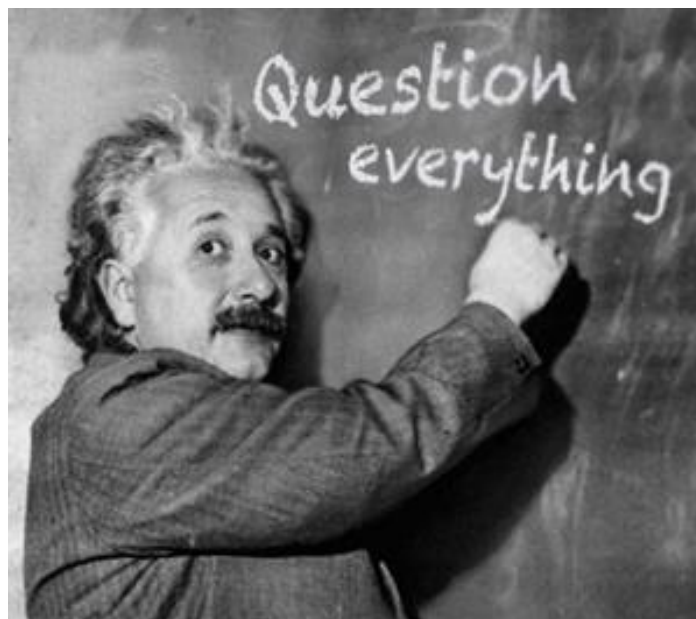
Format dana

Ishodi

Postavljajte pitanja u svakom trenutku!

Ciljevi treninga i sadržaj

- Procjena ekonomskih učinaka
- Standard Cost Model
- Analiza troškova i koristi
- Procjena socijalnih učinaka
- Procjena okolišnih učinaka
- Alternative zakonodavstvu
- Angažman dionika i medija
- Osiguranje kvalitete
- Sažetak, pitanja i odgovori

What is a Regulatory Impact Assessment?

Procjena učinaka propisa (PUP) je jednostavan proces koji pomaže razvoju vladinih javnih politika i propisa tako što:

- Utvrđuje koristi, troškove i rizike predloženih javnih politika i raspoloživih opcija za implementaciju;
- Pruža činjenice i vjerojatnosti izvedbe opcija kod predlaganja novih propisa i
- Uzima u obzir stavove dionika, omogućujući da se u razvoju javnih politika osiguraju informacije koje će doprinijeti učinkovitom postizanju ciljeva javne politike, uz veću transparentnost i uračunljivost koja će ojačati povjerenje javnosti u ishode javnih politika.

RIA Smjernice, srpanj, 2015.

Pelješki most

Pelješki most

Premijer Milanović: “Pelješki most se gradi sigurno”

“Pelješki most je u studiji izvedivosti ocijenjen kao najbolje rješenje za povezivanje južnog dijela Hrvatske sa ostatkom zemlje i bit će izgrađen”, rekao je premijer Milanović.

15.07.2015 <https://vlada.gov.hr/news/pm-milanovic-peljesac-bridge-will-be-built-for-sure/17361>

Pelješki most

Nekoliko činjenica:

- 2.4 km dugačak most povezat će Dubrovnik i ostatak Hrvatske koja je presječena sa 14km teritorija BiH
- Ukupni trošak projekta je 380 milijuna eura, a sami most će koštati 206 milijuna eura.

Pelješki most

Nekoliko činjenica:

- kapacitet mosta nadmašuje potražnju prometa u sljedećih 50 godina
- prijelaz preko mosta za automobile: 3 min
- dnevni kapacitet: 42.000 vozila, bez zabrane težine
- prosječna mostarina: 5 eura + porez

Procjena gospodarskih učinaka?

PUP postupak utvrđuje značajne negativne i pozitivne učinke na gospodarstvo, socijalnu skrb i okoliš.

PUP informira donositelje odluka o očekivanim učincima.

Očekivani gospodarski učinci procjenjuju se na temelju:

1. Određenog gospodarskog područja
2. Gospodarstva u cjelini
3. Tražišnog natjecanja

Što je procjena gospodarskih učinaka?

Procjena očekivanih učinaka može se klasificirati kao:

- nikakav,
- vjerojatno mali
- značajan
- jako značajan

Što je procjena gospodarskih učinaka?

Kriterij učinka:

- Veličina zahvaćene grupe
- Razina promjene
- Frekvencija događaja
- Rizici

Što je procjena gospodarskih učinaka?

Pojedinačna gospodarska područja: poslovni subjekti mogu se podijeliti:

- mikro – manje od 10 zaposlenih
- mali – između 10 i 49 zaposlenih
- srednji – između 50 i 250 zaposlenih
- veliki – iznad 250 zaposlenih

Što je procjena gospodarskih učinaka?

Pojedinačna gospodarska područja: učinci na malo gospodarstvo procjenjuju se:

- troškovi zapošljavanja
- uvjeti za investicije
- novi administrativni troškovi
- stvaranja novih javnih ovlasti
- učinak na pravo vlasništva
- ostali učinci na gospodarstvo

Što je procjena gospodarskih učinaka?

Učinci na gospodarstvo u cjelini procjenjuju se prema:

- konkurentnosti
- konkurenciji
- rastu
- investicijama

Što je procjena gospodarskih učinaka?

Učinci na gospodarstvo u cjelini procjenjuju se kroz:

- održivu zaštitu okoliša
- društveni i regionalni razvoj
- posebne regije i sektore
- makroekonomsko okruženje
- neki drugi očekivani učinak na gospodarsku aktivnost

RIA – Standard Cost Model

Analiza troškova i koristi

‘Sustavni proces izračuna i uspoređivanja troškova i koristi projekta, odluke ili vladine politike’

Analiza troškova i koristi

- Monetarna vrijednost koristi
- Usporedba troškova
- Ekonomska opravdanost
- *Ne činiti ništa*
- Vrijednost na zajedničkoj skali
- Ex-ante i Ex-post (prije i poslije)

Alati

- Baza troškova:
<http://neweconomymanchester.com/downloads/3316-150327-Unit-Cost-Database-v1-4-xlsx>
- RIA
kalkulator: <https://www.gov.uk/government/publications/impact-assessment-calculator--3>

Socijalni učinci

- Zapošljavanje i tržište rada
- Standardi i prava vezana za kvalitetu radnog mjesta
- Socijalna inkluzija i zaštita ranjivih društvenih grupa
- Jednakost spolova, jednaki tretman, jednake mogućnosti
- Pojedinci, privatni i obiteljski život, osobni podaci
- Javno zdravstvo i osiguranje
- Upravljanje, uključivanje dionika i javnosti u proces odlučivanja, mediji i etika
- Kriminal, terorizam i sigurnost
- Pristup socijalnoj zaštiti, zdravstvu i edukacijskom sustavu te posljedice na ove sustave
- kultura

Zapošljavanje/radno mjesto

Da li prijedlog:

- odgovara novim poslovima/radnim mjestima?
- Utječe izravno ili neizravno na sadašnje poslovanje?
- Utječe na profesionalce/grupe ili samozaposlene?
- Utječe na različite životne dobi?
- Mogućnosti za radna mjesta i funkcioniranje tržišta rada?

Jednake mogućnosti

Da li prijedlog utječe na:

- Jednaki tretman i mogućnosti za sve?
- Diskriminaciju prema spolu, rasi, religiji, seksualnoj orijentaciji, invaliditetu?
- Da li vodi neizravnoj diskriminaciji?

Socijalna zaštita, zdravstvo i obrazovanje

Da li prijedlog utječe na:

- Kvalitetu ili pristup uslugama?
- Mobilnost radnika?
- Pristup obrazovanju ili vokacijskom obrazovanju?
- Organizaciji/pristupu socijalnih ili zdravstvenih usluga?
- Sveučilišta i na akademske slobode ili samoupravljanje?

Što je procjena okolišnih učinaka?

Procjena učinaka na održivi razvoj uključujući akumulaciju učinaka na gospodarstvo, socijalno ranjive skupine i druge grupe te učinke na okoliš.

Kategorije učinaka na okoliš

1. Klima
2. Promet i korištenje energije
3. Kvaliteta zraka
4. Biorazličitost, flora, fauna i krajobraz
5. Kvaliteta vode i vodnih resursa
6. Kvaliteta tla i resursa
7. Korištenje zemljišta

Kategorije okolišnih učinaka

8. Obnovljivi & neobnovljivi resursi
9. Posljedice po okoliš tvrtki i potrošača
10. Stvaranje/korištenje/recikliranje otpada
11. Mogućnosti ekoloških rizika
12. Dobrobit životinja
13. Međunarodni okolišni učinci

Kako procijeniti okolišne učinke?

Procjenu okolišnih učinaka treba ocijeniti kao:

- nikakve
- vjerojatno male
- značajne
- vrlo značajne

THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF CROATIA
Legislation Office

TWL SCIRIAS HR/2011/IB/FI/02

Koja je razina?

Brana Plovdiva, Bulgaria

Općenito o alternativama zakonodavstvu

Zakonodastvo:

- ▶ Može bi neefikasno u ostvarivanju željenih ishoda ako se učinci zakonodavstva nisu dobro analizirali
- ▶ Ako se nismo pozabavili detaljima provedbe uključujući
  - Troškove ekonomiji, okolišu i društvu
  - Učinke na provedbu,Teret propisa obično je veći nego što je to potrebno.

Ishitreno doneseno zakonodavstvo može biti neprovedivo i može nanijeti više štete nego da se nije ništa činilo.

Općenito o alternativama zakonodavstvu

- **Kreatori politika/zakona moraju utvrditi najefikasniji pristup ostvarivanju željenih ishoda:**
  - Tako da osiguraju da se alternative zakonodavstvu dubinski istraže,
  - Da tradicionalni pristup zakonima „zapovijed i kontrola” bude zadnje moguće rješenje, a ne prvi izbor

Primjeri alternativa zakonima „zapovijedi i kontrole”

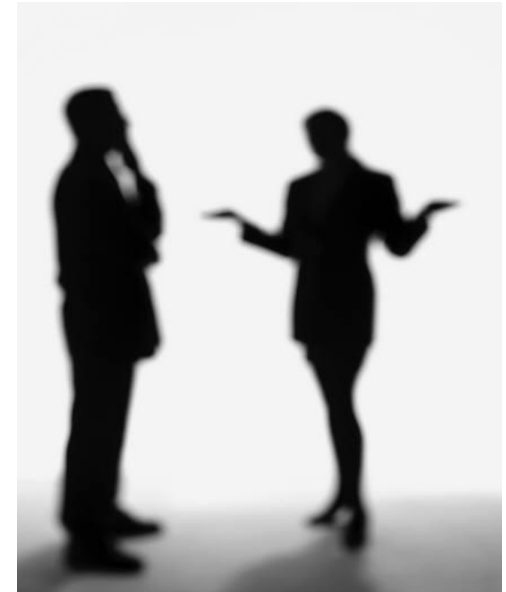
- ▶ Samoregulacija
- ▶ Koregulacija
- ▶ Informiranje i edukacija
- ▶ Ekonomski instrumenti
- ▶ Bihevioralna ekonomija
- ▶ Pristup – bez nove intervencije

Zašto se alternative zakonodavstvu ne koriste često?

- **Nedostatak znanja o alternativama**
- **Nedostatak znanja kako ih primjenjivati**
- **Strah od gubitka kontrole**

Prevladavanje prepreka

- **Proces stvaranja javnih politika koji podržava i jača upotrebu alternativa zakonodavstvu u ranoj fazi**
- **Propitivanje da li je zakonodavstvo najbolji pristup izvršne vlasti**
- **Integracija alternativa zakonodavstvu u PUP**
- **Kulturna promjena:**
  - Proces mora biti podržan informacijom
  - Postupno širiti uvjete za razmatranje alternativa
  - Osigurati širu dostupnost informacija

Dionici, mediji i etika

- utvrdite dionike;
- angažirajte dionike;
- tražite informacije;
- uključite povratne informacije od dionika u PUP;
- komunicirajte ključne poruke sa medijima koristeći elektronske, i tradicionalne medije kao i društvene mreže;
- jednostavne i lako razumljive poruke

Hvala i doviđenja!

